

Pokušajte da u osmosmerci pronađete 8 pojmova koji označavaju elementarne nepogode:

z	s	p	k	l	i	z	i	š	t	e	
č	e	o	c	u	n	a	j	a	o	p	
š	c	m	k	l	i	t	l	j	š	o	e
o	u	p	l	j	k	c	u	n	d	p	i
k	n	o	p	o	d	m	a	p	o	o	
p	a	p	t	o	t	n	a	r	m	l	
s	m	l	o	n	r	r	a	l	j	a	k
u	i	a	n	o	š	ž	e	d	r	ž	
š	z	v	t	o	o	i	p	s	d	š	
a	l	j	a	i	p	l	a	v	i	n	a

Ovaj letak je izrađen u okviru projekta „Prekogranična zaštita i spašavanje od poplava“, koji je finansiran od strane Evropske unije, u okviru Programa prekogranične saradnje Srbija – Crna Gora, a koji realizuju FORs Montenegro – Fondacija za razvoj sjevera Crne Gore, Sektor za vanredne situacije i civilnu bezbjednost Ministarstva unutrašnjih poslova Crne Gore i Ministarstvo unutrašnjih poslova Republike Srbije – Sektor za vanredne situacije.

Projekat se u Crnoj Gori realizuje u opštinama Berane, Nikšić i Pijeljiva, dok se na teritoriji Republike Srbije projekat realizuje u opštinama Prijepolje, Priboj i Nova Varoš.

Cilj projekta je unapređenje otpornosti prekogranične zone i ciljnih opština na poplave jačanjem tehničkih i ljudskih kapaciteta, prekograničnom saradnjom i podizanjem nivoa svijesti stanovništva o prevenciji i borbi sa ovom prirodnom nepogodom.

PARTNERI NA PROJEKTU

Ministarstvo unutrašnjih poslova Crne Gore - Sektor za vanredne situacije i civilnu bezbjednost
Tel: 020 481 801
Adresa: Ilje Plamenca bb
81000 Podgorica

Ministarstvo unutrašnjih poslova Republike Srbije - Sektor za vanredne situacije

Saradnici na projektu

Služba zaštite i spašavanja opštine Berane
Tel: +382 61-234 561 i 051-123
Adresa: Miljana Vukova bb,
84300 Berane

Služba zaštite i spašavanja opštine Nikšić
Tel: +382 40-220 041 i 040-123
Adresa: Strojana Kovačevića,
81400 Nikšić

Služba zaštite i spašavanja opštine Pijeljiva
Tel: +382 52-300 085 i 052-123
Adresa: Narodne revolucije bb
64210 Pijeljiva

BUDIMO SPREMNI!

BUDIMO SPREMNI!

Djeco,

- Da li znate koje su najčešće prirodne nepogode u Crnoj Gori?
- Da li se u vašem kraju dešavaju poplave i koje opasnosti nose sa sobom?
- Da li ste spremni da pomognete svojim porodicama u slučaju prirodne nepogode?
- Da li znate šta možete da uradite kako bi zajedno spriječili štetne posljedice poplava?

Učestalost i intenzitet prirodnih nepogoda su u porastu u čitavom svijetu, i veoma je važno da svi budemo upoznati sa načinima sprečavanja njihovih posljedica. Ovaj letak je pripremljen sa ciljem da odgovori na gore navedena i slična pitanja i poveća vaše znanje o poplavama i uopšte prirodnim nepogodama. Vi možete u velikoj mjeri pomoći vašim porodicama ukoliko znate koje su opasnosti od prirodnih nepogoda i kako pravilno postupiti u slučaju da do njih dođe. Iako se prirodne nepogode ne mogu spriječiti, ipak se može učiniti mnogo kako bi se njihove posljedice ublažile.

Prirodne nepogode kao što su zemljotresi,

poplave, požari, suše, sniježne lavine itd. se mogu desiti u svim djelovima svijeta. U našoj zemlji, najčešće prirodne nepogode su poplave.

Poplave nastaju prelivanjem rijeka, potoka, kanala, jezera itd., usljed jakih padavina, otapanja snijega i leda, probijanjem brana i ustava, nadolaženjem podzemnih voda, vraćanjem otpadnih voda u kanalizaciju, a neke poplave prouzrokuju i čovjek.

U periodima kada nema poplava, ponašajte se odgovorno - ne bacajte otpad u rijeke, potoke i kanale i ne zatvarajte šahtove koji odvođe podzemne vode. Zajedno sa roditeljima pripremite plan za reagovanje i saznajte šta bi trebalo preduzeti da se zaštitite ukoliko dođe do poplava. Ovdje su neki korisni savjeti:

- Informišite se putem radija, televizije i interneta;
- Upoznajte se gdje se nalazi glavni prekidač za električnu struju/vodu i kako se isključuje/zatvara;
- Neophodno je pripremiti najosnovnije rezerve konzervirane hrane, flaširane vode, ljekova, odjeće i obuće;
- Podsjetite starije da, ukoliko izlaze iz kuće, isključite/zatvore struju/vodu na glavnom prekidaču;
- Nemojte dodirivati električnu opremu

ako ste mokri ili stojite u vodi;

- Nosite odjeću i cipele koje štite od vode;
- Upozorite starije da je neophodno podići električne uređaje radi zaštite od vode;
- Ukoliko niste u mogućnosti da napustite svoj dom idite do najvišeg sprata kuće i čekajte da dođu spasilački timovi;
- Nemojte koristiti telefon, osim ako stvarno nije neophodan;
- Povećajte stepen lične higijene radi očuvanja vašeg zdravlja i sprečavanja epidemija;
- Voda za piće može biti zagađena u poplavljenim područjima, zbog toga vodu sa slavine ne treba piti dok se ne uvjerite da je sigurna za upotrebu. Do tada treba piti prokuvanu ili flaširanu vodu;
- Nemojte, iz bilo kog razloga, prelaziti most ili ići pored rijeka, bujica, kosina itd. Poplavni talas vas može povući sa sobom.
- Ne idite poplavljenim ulicama, podvožnjacima ili podzemnim prolazima. Voda može biti dublja i brža nego što izgleda;
- Ne ometajte spasilačke timove u njihovom radu;
- Provjerite da li svi članovi porodice znaju brojeve telefona službi za hitne intervencije (112, 122, 123 i 124).

VAŽNO: Bez obzira da li živite u oblastima sa niskim rizikom od poplava, zapamtite da se one mogu desiti svuda, iznenada i bez najave! Poplave se dešavaju i u blizini veoma malih rijeka, potoka i kanala, i usljed ekstremnih vremenskih uslova na mjestima na kojima se ranije nijesu dešavale!

Zbog toga je važno da **BUDEMO SPREMNI!**

DA LI STE ZNALI?

- Da je najveća prirodna nepogoda koja se desila u svijetu poplava rijeke Huang Ho u Kini, 1931. godine.
- Da se 13. oktobra svake godine obilježava Dan smanjenja rizika od katastrofa.
- Da se izrazito najveći broj dana sa obilnim padavinama javlja na Cetinju i iznosi 74 dana.
- Da je prosječan godišnji broj dana sa padavinama oko 115-130 na primorju odnosno do 172 na sjeveru Crne Gore.
- Da na padinama Orjena u mjestu Crkvice (940 m nadmorske visine) u rekordnim godinama padne i do 7000 mm kiše, što ovo mjesto čini najkišovitim u Evropi.
- Da je Crna Gora u jesen 2010. godine pretrpjela najveće poplave u istoriji, zbog kojih su hiljade stanovnika bili prisiljeni da napuste svoje domove, a nanijeta je i nezapamćena materijalna šteta. Poplavama je bilo ugroženo 12 opština, ili oko 70% crnogorske teritorije.
- Da zbog klimatskih promjena svijetu prijeti sve veće prirodne nepogode.
- Da se ukupna godišnja šteta od prirodnih katastrofa u svijetu kreće od 50 do 60 milijardi dolara, a poplave čine najveću štetu sa 32%.
- Da elementarne nepogode mogu prouzrokovati vanredno stanje u državi ili u pojedinim opštinama, kao što je to bio slučaj 11. februara 2012. godine kada je zbog sniježnih nepogoda proglašeno vanredno stanje na čitavoj teritoriji Crne Gore. Vanredno stanje podrazumijeva situaciju koju prouzrokuju vanredne okolnosti, izazvane prirodnim ili ljudskim faktorom i koje neposredno značajno ugrožavaju život i zdravlje ljudi, imovinu građana, životnu sredinu i kulturno-istorijsko nasljeđe na određenom području, koju pogodena društvena zajednica nije u stanju da otkloni sopstvenim snagama i sredstvima, već je za to potrebna pomoć cijele zemlje, a ponekad i među narodne zajednice.